

Plán činnosti komunitného centra Kojatice

Mesto/Obec: Kojatice 198

Spracovali:

Odborná garantka KC: Mgr. Mária Lichvárová

Komunitná pracovníčka KC: Mgr. Alena Gašpariková

Odborná pracovníčka KC: Mgr. Veronika Majirská

Pracovníčka KC: Mgr. Zita Šoltisová

Odborná konzultácia:

Titul, meno, priezvisko:

Obsah

Skratky a značky	3
1. Komunitné centrum Kojatice	4
1.1 Človek v ohrození – informácie o poskytovateľovi služby	5
1.2 Vznik a história komunitného centra	6
1.3 Poslanie komunitného centra	6
1.4 Umiestnenie komunitného centra a jeho dostupnosť pre cieľové skupiny	7
1.5 Personálne obsadenie komunitného centra	7
1.6 SWOT analýza KC	8
2. Základné údaje a štruktúra obce Kojatice	8
2.1 História vylúčenej rómskej komunity	9
3. Cieľové skupiny komunitného centra	11
4. Ciele a úlohy komunitného centra na príslušný rok	12
4.1 Poskytované služby a ich časový rámec	13
5. Akčný plán komunitnej práce	16
6. Monitorovanie plnenia cieľov akčného plánu	17
7. Záver	19
8. Použitá literatúra	20
Príloha č. 1 – Mapovanie potrieb vo vylúčenej lokalite v Kojaticiach	21
Výsledky mapovania potrieb (10/2022)	22
1.1. Demografické údaje	22
1.2. Zamestnanosť a vzdelanostná úroveň	23
1.3. Materiálne a životné podmienky vo vylúčenej rómskej osade v Kojaticiach	24
1.4. Základná vybavenosť obce	25
1.5. Inštitúcie, spolupracujúce organizácie a iné služby v obci	26
1.1.1 Materská škola	26
1.1.2 Základná škola	27
1.1.3 Terénna sociálna práca	28
1.1.4 Cirkev v obci	28
1.6. Vyhodnotenie mapovania potrieb	28
Príloha č. 2 – Výsledky mapovania potrieb (04/2022)	31

Skratky a značky

AP – Akčný plán

atď. – a tak ďalej

CPP – Centrum právnej pomoci

č. – číslo

ČvO – Človek v ohrození

DOD – Deň otvorených dverí

Fb – Facebook – sociálna sieť

GDPR – General Data Protection Regulation – všeobecné nariadenie na ochranu osobných údajov

ha – hektár

JRD – jednotné roľnícke družstvo

KC – komunitné centrum

km – kilometer

KPKC – komunitný pracovník komunitného centra

MRK – marginalizovaná rómska komunita

MŠ – materská škola

MOPS – miestna občianska poriadková služba

MZ SR – Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

Obr. – obrázok

OcÚ – obecný úrad

OGKC – odborný garant komunitného centra

OPKC – odborný pracovník komunitného centra

OU – odborné učilište

o.z. – občianske združenie

PHSR – program hospodárskeho a sociálneho rozvoja

PKC – pracovník komunitného centra

r. – rok

TSP – terénna sociálna práca

ÚPSVaR – Úrad práce sociálnych vecí a rodiny

ZŠ – základná škola

1. Komunitné centrum Kojatice

Zriaďovateľom Komunitného centra (ďalej len KC) Kojatice je nezisková organizácia Človek v ohrození, ktorá od roku 2013 zabezpečuje v obci Kojatice svoje aktivity. KC vzniklo ako reakcia na projekt „Architekti v osade“, v rámci ktorého získali aktívne rómske rodiny podporu pri svojpomocnej výstavbe nízko nákladových domčekov. Od júna 2016 sa KC zapojilo do Národného projektu Komunitné centrá. Od roku 2014 funguje KC v budove hasičskej zbrojnice vedľa OcÚ.

Pracovníci KC sa venujú deťom v rámci nízkoprahového klubu, ktorý ponúka vhodný, bezpečný a dostupný priestor na zmysluplné využívanie voľného času. Najmenším je v KC ponúkaná predškolská príprava, ktorá ich pripravuje na vyučovací proces v škole. Od školského roka 2021/2022 je povinná predškolská dochádzka pre všetky deti, ktoré do 31.8.2021 dovŕšia 5 rokov veku. V tomto školskom roku prvýkrát nastúpili do materskej školy aj deti z rómskej osady z Kojatíc. Triedu majú zriadenú v hasičskej zbrojnici vedľa MŠ, v budove, v ktorej sídli aj KC.

Medzi ponúkané sociálne služby KC patrí základné sociálne poradenstvo, kariérove poradenstvo, pracovné poradenstvo, finančné poradenstvo – osobné bankroty, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, problémy s bývaním, záujmová činnosť a nevyhnutné ošatenie a obuv. KC taktiež realizuje preventívne aktivity, komunitné aktivity, rôzne výlety, športový deň, nepravidelné aktivity. Pri areáli materskej školy má KC vyvýšené záhony a v rámci záujmových činností sa užívatelia sociálnych služieb učia pestovateľským návykom.

KC má nastavené aj interné pravidlá, ako napr. bodovací systém, elimináciu záškoláctva cez komunikáciu so školami a následné prehodnotenie využívania voľnočasových aktivít v KC.

V rámci prevencie boja proti záškoláctvu sa KC snaží sledovať školskú dochádzku detí a najmä v spolupráci so ZŠ Svinia a ZŠ Kojatice reagovať na záškoláctvo. Rodičia dostali od pracovníkov KC ponuku, že ak existuje skutočný a vážny dôvod, prečo svoje dieťa nechajú doma, pomôžu im napísať ospravedlnenie a kontaktovať školu. Predíde sa tak zbytočnému hromadeniu neospravedlnených hodín.

Okrem základných škôl spolupracuje KC aj s TSP z OcÚ v Kojaticiach. Medzi ďalšie inštitúcie, s ktorými KC spolupracuje, patrí Centrum právnej pomoci, OcÚ Kojatice, ÚPSVaR,

nemocnice v Prešove, odborní lekári, projekt DOMov.sk, organizácia Dobrý Anjel. Ďalej KC Kojatice spolupracuje aj s inými KC, najmä KC Svinia, KC Veľký Šariš, KC Petrovany, KC Sveržov, KC Roškovec, KC Čirč, KC Hanušovce nad Topľou, kde si často zamestnanci vymieňajú rady a skúsenosti, či zdieľajú spoločné problémy.

1.1 Človek v ohrození – informácie o poskytovateľovi služby

Človek v ohrození (ďalej len ČvO) je nezisková organizácia zameraná na pomoc ľuďom, ktorí to najviac potrebujú. Poslaním organizácie je účinne pomáhať tým, ktorí trpia dôsledkami vojnových konfliktov, prírodných katastrof a autoritárskych režimov. Vzdelávacími aktivitami a prácou vo vylúčených komunitách na Slovensku prispieva k budovaniu otvorenej, tolerantnej a inkluzívnej spoločnosti. Od roku 1999 poskytuje pomocnú ruku tým, ktorí za najrôznejších okolností prišli o slobodu a ľudskú dôstojnosť; tým, ktorí trpia následkom vojnových konfliktov, obetiam prírodných katastrof a tým, ktorí žijú v podmienkach hlbokkej chudoby - na celom svete aj na Slovensku. ČvO pracuje v piatich oblastiach: humanitárna pomoc, rozvojová spolupráca, ľudské práva, globálne vzdelávanie a programy sociálnej integrácie.

Chudoba a sociálne vylúčené rómske komunity – tie stoja v centre záujmu programov sociálnej integrácie, ktoré organizácia realizuje od roku 2006 (pôvodne pod hlavičkou slovenskej pobočky českej organizácie Človek v tísní). Dlhodobo sa snaží nachádzať a uplatniť nové spôsoby riešenia problémov, ktoré súvisia s problematikou sociálne vylúčených rómskych lokalít na území Slovenska – extrémna chudoba, dlhodobá nezamestnanosť, nízka úroveň vzdelania, nevyhovujúce podmienky bývania, či napäté vzťahy s majoritnou spoločnosťou. Na dennej báze prevádzkuje ČvO 5 KC v Prešovskom a Bratislavskom kraji – KC Roškovec (2006), KC Petrovany (2008), KC Sveržov (2009), KC Kojatice (2014) a KC Plavecký Štvrtok (2015). V rámci programu podpory vzdelávania má v týchto KC predškolské, mimoškolské, nízkoprahové, projektové, zážitkové a záujmové aktivity, ako i kariérové poradenstvo pre mládež. Dospelým poskytuje sociálne, finančné a pracovné poradenstvo a pomáha riešiť rôzne krízové situácie, súčasťou ktorých je aj humanitárna pomoc.

Pri realizácii programov kladú zamestnanci ČvO dôraz na spoluprácu s partnermi - školy, zamestnávateľia, formálne inštitúcie - úrady, lekári, právne kancelárie a pod., ale aj iné mimovládne organizácie. Aktivity implementované na miestnej úrovni sú založené na

stabilnom partnerstve s miestnymi samosprávami a inými miestnymi zainteresovanými stranami alebo s medzinárodnými inštitúciami. Pri prevádzke týchto centier vychádza organizácia aj zo skúseností našej sesterskej organizácie Človek v tísi, ktorá pôsobí v 60 vylúčených lokalitách v Českej republike.

1.2 Vznik a história komunitného centra

KC Kojatice vzniklo v roku 2014. Od svojho vzniku nepretržite funguje v komunite a poskytuje sociálne služby obyvateľom segregovanej lokality s názvom Kojatice. KC sa počas 8 rokov svojho fungovania zapojilo do množstva projektov. Skúsenosti z práce i v tejto lokalite sa odrazili na mnohých metodikách i štandardoch vytvorených organizáciou Človek v tísi, neskôr Človek v ohrození a prispeli k dnešnej podobe poskytovania služieb.

Na začiatku svojho pôsobenia sa KC zameriavalo najmä na deti a mládež a pomoc pri doučovaní a rozvoji ich motorických i verbálnych zručností. Dospelým sa ponúkalo pracovné poradenstvo. Neskôr sa aktivity KC rozšírili o nízkoprahové aktivity, voľnočasové aktivity, krúžky pre deti a mládež, rozvoj dobrovoľníctva najmä u mládeže z lokality. Pre dospelých sa služby rozšírili o dlhové poradenstvo. KC má za sebou širokú škálu skúseností s poskytovaním sociálnych služieb najmä v marginalizovanej rómskej komunite (ďalej len MRK).

1.3 Poslanie komunitného centra

Poslaním KC je podpora pozitívnej zmeny, poskytovanie komplexných sociálnych a komunitných služieb, a ich prostredníctvom prispievať k sociálnej integrácii sociálne vylúčených osôb a to na lokálnej, tak aj na individuálnej úrovni. Sociálnou integráciou a sociálnym začlenením sprístupniť príležitosť a možnosť sociálne vylúčeným jednotlivcom, rodinám zapojiť sa do sociálneho a kultúrneho života v lokalite. V rámci KC sa hľadajú také formy a programy, ktoré prispievajú a napomáhajú k vyriešeniu zistených sociálnych problémov. Súborom komplexných sociálnych a komunitných služieb prispievať k socializácii vylúčenej komunity a ich interakcii s ostatnými obyvateľmi danej lokality. Prostredníctvom vzdelávacích a voľnočasových aktivít, ktoré sú poskytované ambulantne a terénnou formou sú prijímatelia sociálnej služby systematicky vedení k vytváraniu svojpomocných skupín.

Uplatnením svojpomocných skupín tak majú možnosť prispieť k zmene svojej životnej situácie, ale aj prispievať k zmene riešenia problémov v rámci celej komunity.

1.4 Umiestnenie komunitného centra a jeho dostupnosť pre cieľové skupiny

KC Kojatice je lokalizované v obci v priestoroch Hasičskej zbrojnice, hneď vedľa OcÚ a mimo vylúčenej lokality. Priamo v lokalite sa pracovníci KC snažia najmä otvárať komunitu verejnosti, napr. organizovaním rôznych verejných podujatí (účasť na spoločných aktivitách s MŠ Kojatice, ZŠ Kojatice a pod.) alebo formou zapojenia sa do Európskej dobrovoľníckej služby, kedy od roku 2017 pôsobia v KC dobrovoľníci z rôznych krajín ako je Taliansko, Španielsko, Francúzsko. Táto aktivita je prospešná aj pre obyvateľov komunity, ktorí majú možnosť spoznávať život iných kultúr a národností. Títo dobrovoľníci sú nápomocní pri rôznych aktivitách KC, najmä pri doučovaní cudzieho jazyka.

Okrem týchto aktivít sa pracovníci v KC venujú aj témam sociálnych a komunikačných zručností najmä s deťmi a mládežou. Často vymýšľajú spôsoby ako povzbudiť obyvateľov komunity, aby opustili lokalitu a videli aké možnosti majú v širšom okruhu. Výlety sú len jednou časťou, ktoré bývajú plné zážitkového učenia a tí, ktorí sa výletov zúčastnia majú takto možnosť vidieť aj bežný život mimo komunity. Návšteva trhov, galérií, múzeí, návšteva reštaurácie, kde sa deti učia objednávať si jedlo z jedálneho lístka, kupujú si lístky na autobus, lístky do kina, hľadajú vhodné spoje, aby sa dostali späť domov, to všetko ich učí a motivuje.

1.5 Personálne obsadenie komunitného centra

V KC Kojatice pracujú pracovníci, ktorí spĺňajú kvalifikačné predpoklady v zmysle zákona o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

Odborný garant KC – Mgr. Mária Lichvárová – sociálna práca

Odborný pracovník KC – Mgr. Veronika Majirská – špeciálna pedagogika

Pracovník KC – Mgr. Zita Šoltisová – učiteľstvo slovenský jazyk a etická výchova

Komunitný pracovník KC - Mgr. Alena Gašpariková - náuka o rodine a katolícka teológia

1.6 SWOT analýza KC

	Silné stránky (užitočné pre dosiahnutie cieľov) S	Slabé stránky (škodlivé pre dosiahnutie cieľov) W
Vnútorne aktivity organizácie	<ul style="list-style-type: none"> - Silný stabilný tím - Dobrá spolupráca s inštitúciami v obci ale aj mimo nej (OcÚ, TSP, ZŠ, MŠ, lekári, ÚPSVaR, súdy, CPP, agentúrami práce a inými inštitúciami) - Dôvera užívateľov sociálnych služieb - Podpora zo strany zamestnávateľa (ČvO) - KC vníma užívateľov sociálnych služieb ako partnera - Atraktivnosť aktivít KC - Dostatok finančných zdrojov na rôzne výlety, akcie a návštevy mimo komunitu 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatočné priestory KC na ďalšie aktivity - Absentujúci priestor pred KC pre trávenie voľného času pre deti
Vonkajšie aktivity prostredia	Príležitosti O	Ohrozenia T
	<ul style="list-style-type: none"> - KC má kvalitných dobrovoľníkov - Prispôsobenie služieb podľa priebežného mapovania potrieb - Dobré PR (Fb stránky a ČvO) - Kontinuálne zabezpečenie podpory zo zahraničia (Francúzsko, Rakúsko) - Skolaudovanie nového KC 	<ul style="list-style-type: none"> - Nepredĺženie nájomnej zmluvy na priestory pre KC - Nedokončenie/neskolaudovanie nového KC - Nejasné financovanie – prerušenie pokračovania projektu - Obec požiadala o službu KC - Komunálne voľby 2022

2. Základné údaje a štruktúra obce Kojatice

Obec Kojatice sa nachádza na území bývalej Šarišskej župy, na severe Šarišskej vrchoviny. Leží v okrese Prešov, 7 km západne, na sútoku Malej a Veľkej Svinky. Kataster obce Kojatice susedí s katastrálnym územím piatich obcí a to Župčany, Svinia, Šarišské Lužianky, Rokycany a Bzenov. Dĺžka hranice je 13 850 km. Celková katastrálna výmera obce je 1062 ha. Klimaticky patrí obec do mierne teplej oblasti, do jej vlhkej podoblasti. Cez obec preteká rieka Svinka

s ľavostranným prítokom Malá Svinka. Obec Kojatice má ešte svoje dve časti – Šarišské Lužianky a Kojatickú Dolinu.

2.1 História vylúčenej rómskej komunity

Prví Rómovia prišli do obce z neďalekej obce Chmiňany niekedy v polovici 20. rokoch minulého storočia. Do Kojatic vtedy prišiel pán Ladislav so svojou ženou Karolínou a niekoľkými deťmi. Usadili sa na okraji dediny smerom na Šarišské Lužianky, kde si pri potoku postavili najprv jeden, potom aj druhý domček z váľkov¹. Z kroniky sa dozvedáme, že vtedajší Rómovia začali obchádzať dedinu a takmer v každom dome im niekto niečo dal – zemiaky, múku, niekedy aj mlieko, maslo, tvaroh a pod., raz do roka aj niečo zo zabíjačky. Rómovia dostávali potraviny buď zadarmo alebo za prácu, zväčša pomáhali s prácou na poli. Medzi miestnymi obyvateľmi a Rómami sa tak vytvorila symbióza. Rómovia hrávali na svadbách a zábavách. Boli to práve oni, kto vtedy na vidieku vedel hrať. Rómovia sa vtedy živili aj drobnými prácami, zväčša to boli kováčske práce (z nazbieraných podkov kuli reťaze a klnce). Kováčstvo vymizlo skoro, s rozvojom priemyselnej výroby. Rómski hudobníci sa všade, nie len na východnom Slovensku, vyskytovali často ešte donedávna, v Kojaticiach umĺkli zhruba pred 20 - 25 rokmi, kedy mnohí Rómovia odišli do Čiech. Hranie a kováčstvo boli zväčša mužské práce, ženy pracovali na poli alebo žobrali.

Mnohé početné rodiny kojatických Rómov vyhnali gardisti v štyridsiatich rokoch minulého storočia (1942 - 1943) ďalej od obce, k lesu, na miesto nazývané „Pod pašviskom“, kde sa nachádzajú dodnes. Pod lesom si Rómovia postavili z váľkov, dreva, kameňa a blata nové domčeky. Muži si privádzali ženy, ženy mužov. Niektorí uzatvárali sobáš, avšak bolo to zriedkavé.

Po vojne pracovali Rómovia prevažne buď na stavbách, na TS mesta Prešov alebo na miestnom JRD, založenom v roku 1959. V sedemdesiatych rokoch začali odchádzať do Čiech. Preto je registrovaný malý nárast počtu obyvateľov osady podľa zápisu v kronike z roku 1984 (12 rodín, 76 ľudí) oproti zápisu z roku 1960 (50 ľudí). Okrem toho nárast počtu obyvateľov rómskych osád brzdil výnos ministerstva zdravotníctva o odmenách za dobrovoľnú sterilizáciu

¹ váľky – nepálené tehly

rómskych matiek. Je potrebné podotknúť, že veľa detí trávilo svoje detstvo v najrôznejších ústavoch či detských domovoch.

V prvej polovici deväťdesiatych rokov začína masívne prepúšťanie pracovných síl, čo sa v prvom rade týka Rómov. Mnoho ľudí z komunity chce pracovať a aj pracuje, no niektorí sú dlhodobo nezamestnaní a poberajú dávky v nezamestnanosti. Niektorých Rómov sa podarilo zamestnať v rámci pracovného poradenstva, ktoré je vykonávané v miestnom KC. Rómovia pracujú v stavebnom odvetví – vo firme INTERBAU, kde sa podieľajú na výstavbe nového KC, v lokálnej stavebnej firme EKOROSPLUS, v poľnohospodárskom odvetví na miestnom Poľnohospodárskom družstve, ale aj v Českej republike v Děčíne vo výrobnéj hale VOLKSWAGEN.

3. Cieľové skupiny komunitného centra

Cieľovou skupinou KC sú prevažne ľudia z vylúčenej rómskej komunity Kojatice, ale aj dospelí klienti z majoritnej časti obce Kojatice a jej priľahlých častí.

Cieľové skupiny KC:

1. Detskí klienti

- Deti vo veku 3 - 4 rokov
- Deti predškolského veku
- Žiaci 1. a 2. stupňa ZŠ

2. Mládež

- Študenti OU
- Mládež po skončení povinnej školskej dochádzky

3. Dospelí klienti v produktívnom veku

- Mladí do veku 29 rokov
- Nezamestnaní klienti, resp. dlhodobo nezamestnaní
- Zamestnaní klienti
- Klienti poberajúci štátne a sociálne dávky
- Ťažko zdravotne postihnutí klienti

4. Klienti vo vyššom veku:

- Seniori
- Klienti poberajúci štátne a sociálne dávky

4. Ciele a úlohy komunitného centra na príslušný rok

Pracovníci KC pravidelne mapujú potreby cieľovej skupiny v teréne. Podrobné výsledky a proces mapovania potrieb sa nachádzajú v prílohách, ktoré sú súčasťou tohto dokumentu.

Na základe mapovania potrieb si tím KC Kojatice vytýčil nasledujúce ciele KC na rok 2022:

1. Podpora vzdelávania

1.1 Predškolský klub

Cieľom stretávania sa detí v predškolskom klube v KC je napomôcť im pred vstupom do výchovnovzdelávacieho procesu, rozvoj jemnej a hrubej motoriky a komunikácie.

Metódy a forma práce:

- priama práca s deťmi v KC – individuálna a skupinová
- účasť detí na spoločných aktivitách s MŠ Kojatice

1.2 Zvýšiť vzdelanostnú úroveň žiakov a zlepšiť vzťah žiakov ku škole

Cieľom týchto aktivít je napomôcť deťom zvládnuť učivo ZŠ.

Metódy a forma práce:

- priama práca s deťmi v KC - doučovanie, individuálna, skupinová,
- zvýšenie kontaktov so ZŠ Svinia a spolupráca v rámci riešenia záškoláctva
- dištančná - počas krízového režimu - distribúcia materiálov, vysvetľovanie úloh
- individuálne konzultácie, sprostredkovanie spojenia s učiteľmi

1.3 Letná škola

Cieľom „Letnej školy“ je zredukovať nedostatky vo vzdelávaní u žiakov ZŠ a stratu nadobudnutých vedomostí počas prázdnin.

Metódy a forma práce:

- priama práca s deťmi – individuálna a skupinová
- zážitkové učenie

1.4 Rozvoj kariérového poradenstva

Cieľom kariérového poradenstva je motivácia žiakov ZŠ v hľadaní vhodného odboru, ktorý ich zaujíma v ktorom by sa uplatnili na trhu práce a v pokračovaní štúdia na SŠ.

Metódy a forma práce:

- Priama práca s užívateľmi sociálnych služieb – skupinová a individuálna
- Exkurzie – spolupráca so ZŠ a SŠ, účasť na DOD na SŠ

2 Posilňovanie postavenia žien v spoločnosti a v rodine – Ženské skupiny

Cieľom ženských skupín je rozvíjanie zručností, vedomostí a schopností, ktoré potrebujú ženy pre svoj bežný život. Učia sa rozvíjať rodičovské roly, komunikačné zručnosti a spoznávať vlastné hodnoty.

Metódy a forma práce:

- individuálna práca s jednotlivcom
- skupinová práca so ženami

4.1 Poskytované služby a ich časový rámec

V KC sa poskytuje základné sociálne poradenstvo, kariérové poradenstvo, právom chránené záujmy, finančné poradenstvo, pracovné poradenstvo, ďalej nízkoprahové aktivity, záujmové aktivity, doučovanie i dobrovoľnícka služba miestnych dobrovoľníkov priamo z komunity.

Obligatórne:

- A. Sociálne poradenstvo** - v KC Kojatice sa poskytuje základné sociálne poradenstvo, najmä v oblastiach financií, orientácie vo svete práce a vzdelávania. Realizuje sa na dennej báze.
- B. Pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov** – terénnou aj ambulatnou formou (ide najmä o asistenciu v rámci pracovného poradenstva, dlhového poradenstva, asistencie pri trestných konaniach, hájenie záujmov klienta voči veriteľom, ale aj voči diskriminácii a podvodom). Realizuje sa na dennej báze.
- C. Pomoc pri príprave na školskú dochádzku a školské vyučovanie** – spolupráca so školami, denné doučovanie, práca s jemnou a hrubou motorikou, neformálne

vzdelávanie, kariérove poradenstvo, exkurzie, štipendiá pre stredoškóľakov, predškóľský klub. Realizuje sa pondelok až štvrtok.

- D. Preventívna aktivita** – prevencia voči násilnému správaniu, enviromentálna výchova, rozvoj sociálnych a komunikačných zručnosti, prevencia kriminality, užívania drog, sexuálna výchova, antidiskriminačné projekty a aktivity, prevencia voči ochoreniam, rodová rovnosť pre rómske komunity – podpora postavenia žien v rodine a v spoločnosti. Realizuje sa raz týždenne alebo podľa potreby.
- E. Záujmová činnosť** – voľnočasové aktivity, výtvarné krúžky, komunitná záhradka, filmové a divadelné predstavenia. Realizuje sa raz týždenne alebo podľa potreby.
- F. Komunitná práca** - aktivity komunitnej práce - komunitná práca a komunitná rehabilitácia. Rada komunitného centra sa realizuje 1x za štvrt'rok, prípadne podľa potreby. V rámci komunitnej práce sa pravidelne realizuje mapovanie potrieb v teréne ale aj počas aktivít v KC a sieťovanie s inštitúciami, ktoré spolupracujú s KC. Realizuje sa 4x týždenne alebo podľa potreby.
- G. Nízkoprahové činnosti** – zmysluplné trávenie voľného času a prevencia sociálno-patologických javov v komunite. Realizuje sa v pondelok až štvrtok.

Fakultatívne:

- A. Formálne a neformálne vzdelávanie** – Podpora klientov vo formálnom vzdelávaní – doučovanie detí v poobedňajších hodinách a neformálne vzdelávanie – vzdelávanie k témam diskriminácie, sociálne a komunikačné zručnosti, história Rómov, výtvarné techniky – aj umelecké stvárnenie napr. diskriminácie, témy násilia, témy znečisťovania životného prostredia, finančnej gramotnosti. Užívatelia sociálnych služieb KC sa tiež majú možnosť učiť svetovej rozmanitosti alebo aj anglický či nemecký jazyk, i keď je záujem zatiaľ malý.
- B. Podpora dobrovoľníctva** – užívatelia sociálnych služieb v KC Kojatice majú bohaté skúsenosti s dobrovoľníckou prácou z európskej dobrovoľníckej služby od r. 2017-2019. V KC Kojatice pracovali dobrovoľníci, ktorí pomáhali končiacim žiakom ZŠ pri doučovaní a motivovaní pri voľbe povolania a v pokračovaní štúdia na strednej škole. O dobrovoľnícku prácu prejavili záujem aj ľudia pochádzajúci priamo z komunity. Jedna dobrovoľníčka z vylúčenej lokality v Kojaticiach asistuje v KC v predškóľskom klube a pri ženských skupinách. Aktuálne KC rozširuje dobrovoľnícku prácu o študentov stredných škôl (Stredná pedagogická škola – výpomoc pri aktivitách v KC)

a študentov vysokých škôl (v rámci projektu Doučovanie žiakov v spolupráci so ZŠ Svinia a ZŠ Kojatice).

C. Participácia na komunitnom plánovaní, komunitnom organizovaní a rozvoji -

prostredníctvom Rady KC, na ktorej sa majú možnosť zúčastniť všetci, ktorí majú záujem riešiť pokrok v komunite. Radu KC tvoria zástupcovia komunity. Zamestnanci KC sú im nápomocní, facilitujú ich a motivujú. Do Rady KC sú podľa potreby prizvané aj subjekty ako sú TSP pracovníci, MOPS, starosta obce, vedenie ZŠ Kojatice a ZŠ Svinia, kde sa riešia problémy komunity a obce. KC je otvorené nápadom členov komunity, zapájaním sa do rozvoja komunity a obce spoločnými aktivitami a spôsobmi riešenia problémov.

D. Humanitárne aktivity – aktívne spolupracujeme so zahraničnými ale aj lokálnymi

darcami. Taktiež KC spolupracuje aj s Potravinovou bankou a ďalšími inštitúciami. Vďaka štedrosti týchto darcov poskytujeme humanitárnu pomoc pre rodiny. Na základe zistených potrieb z mapovania zabezpečujeme konkrétnym rodinám to, čo naozaj potrebujú – najčastejšie je to oblečenie, obuv, hygienické potreby, vybavenie do domácností ale aj potraviny.

Všetky aktivity sú zaznamenané v mesačnom harmonograme činností.

5. Akčný plán komunitnej práce

Potreba/problém	Cieľ	Úlohy	Aktivity KC	Partneri/ zodpovednosť	Zdroje	Čas
Komunita nemá vlastné zastúpenie alebo reprezentáciu (vysoké napätie medzi dvoma rôznymi lokalitami v obci)	Vytvorenie reprezentatívneho zastúpenia v komunite a prepojenie oboch lokalít v obci	<ol style="list-style-type: none"> Zvýšenie komunikačných zručností žien v komunite (nástroj prvotného preklenutia vzájomnej antipatie) Vytvorenie a zastabilizovanie skupiny reprezentantov komunity 	<ol style="list-style-type: none"> <ol style="list-style-type: none"> Prvé stretnutia žien s voľnočasovým charakterom podľa ich záujmu. Sieťovanie a motivácia žien v teréne prostredníctvom formálnych a neformálnych rozhovorov. Pravidelné stretávanie žien a nácvik komunikačných a iných mäkkých zručností prostredníctvom spoločných aktivít. Modelové situácie a príprava na účasť v Rade KC – nácvik kultivovane hovoriť o potrebách komunity a pod. Pozvanie do Rady KC a pravidelné stretnutia s cieľom riešenia problémov v komunite. 	<p>Obyvatelia komunity – primárne ženy z komunity</p> <p>Rada KC</p> <p>KC Kojatice</p>	<p>MRK</p> <p>Pracovníci KC</p> <p>Možné zdroje z projektov</p> <p>o.z.</p> <p>Vyrovňavanie šancí – posilňovanie členov komunity pri svojej vlastnej reprezentácii</p>	<p>Do konca júna 2022</p> <p>Do konca augusta 2022</p> <p>Do konca októbra 2022</p> <p>Do konca novembra 2022</p> <p>Do konca decembra 2022</p>

6. Monitorovanie plnenia cieľov akčného plánu

Ciele plnenia sa budú vyhodnocovať minimálne 2x ročne. Monitorovanie plnenia cieľov je naviazané na akčný plán (ďalej len AP) a na plnenie čiastkových cieľov v akčnom pláne. Hodnotenie bude realizované v prvom rade s ľuďmi z komunity, spolu s dobrovoľníkmi a jednotlivými aktérmi, ktorí sa na príprave a realizácii AP spolupodieľali. Výsledky monitorovania plnenia cieľov budú zverejnené pre všetkých, ktorí sa na tvorbe a realizácii plánu podieľali.

Meranie plnenia cieľov sa bude merať:

- **Kvalitatívnou formou** – pomocou grafickej spätnej väzby (smilíky) od účastníkov realizovaných aktivít, kde vyjadria svoju spokojnosť a prínos aktivity. Otázky, ktoré budú položené všetkým zúčastneným na vyhodnotení plnenia cieľov AP:
 - Ako daný priebeh hodnotia?
 - Ako sa im darí dosahovať ciele AP?
 - Čo by sa dalo realizovať inak?
 - V čom sú silné stránky realizácie AP?
- **Kvantitatívnou formou**
 - Koľko stretnutí bolo zrealizovaných?
 - Koľko príslušníkov MRK sa zúčastňuje jednotlivých stretnutí?
 - Počet zasadnutí Rady KC.
 - Počet zrealizovaných rozhovorov v komunite.
 - Počet odškolených komunikačných a mäkkých zručností.
 - Počet zrealizovaných modelových situácií - počet zasadnutí Rady KC.

Ciele sa budú vyhodnocovať dvomi spôsobmi:

- **Priebežným hodnotením plnenia cieľov** - obdobie hodnotenia plnenia cieľov AP bude realizované v polovici plnenia, kedy už budú čiastkové konkrétne výsledky, podľa ktorých je nastavený AP. Počas priebežného hodnotenia budeme mať priestor na zmenu v cieľoch a aktivitách ešte počas realizácie AP.
- **Záverečným hodnotením plnenia cieľov** - bude zhodnotený na konci obdobia, ktoré je v AP určené.

Toto hodnotenie nám pomôže:

- vyhodnotiť zrealizované činnosti;
- stanoviť nové ciele komunitnej práce.

7. Záver

Tento dokument bol vytvorený na základe mapovania potrieb MRK Kojatice, ktoré prebieha priebežne a tím pracovníkov KC neustále dopĺňa a aktualizuje tieto informácie. Krátkodobé potreby komunity sa menia veľmi často, závisí to od ročného obdobia, mesiaca, dňa v mesiaci či vplyvom krízových situácií vyskytujúcich sa v rodine/komunitne atď. Na základe identifikovaných potrieb si Rada KC stanoví priority a spolu s ostatnými obyvateľmi komunity pracuje na odstránení problému. Pracovníci KC sú otvorení akýmkoľvek nápadom a v prípade potreby facilitujú a usmerňujú účastníkov komunitnej aktivity. Plán činnosti KC sa bude aktualizovať 1x ročne.

8. Použitá literatúra

- [1]. Plán komunitného centra Kojatice na rok 2021
- [2]. Územný plán obce (ÚPN-O) Kojatice. [Online] A-TYP, architektonický ateliér s.r.o, Strojnícka 1, Prešov, august 2008. Dostupné na internete: http://www.kojatice.sk/uploads/file/UPN/Kojatice_UPNO_text.pdf
- [3]. Kronika obce Kojatice
- [4]. Model komunitnej práce v komunitných centrách. Holíková, S., 2020
- [5]. Mapovanie a analýza potrieb (metodická príručka). Rusnáková, J., 2017
- [6]. Zákon o sociálnych službách 448/2008 Z.z.
- [7]. Profil komunity a mapovanie potrieb obyvateľov obce Kojatice, Gašpariková, A., 2021
- [8]. Kedy zvoliť metódu komunitnej práce? (pomocný materiál), NP BOKKÚ

Príloha č. 1 – Mapovanie potrieb vo vylúčenej lokalite v Kojaticiach

Mapovanie potrieb vo vylúčenej lokalite v Kojaticiach prebieha od júla 2021 a priebežne sa dopĺňa. Krátkodobé potreby obyvateľov komunity sa rýchlo a často menia – závisí od ročného obdobia, dňa v mesiaci, či vplyvom krízových situácií vyskytujúcich sa v rodine či v komunite.

Cieľom mapovania potrieb je zistiť aktuálne potreby komunity v ich prirodzenom prostredí, ale aj potreby, ktoré plynú z práce v KC a na základe toho vypracovať Plán činnosti KC. Mapovanie potrieb vychádza z princípu práce v KC, ktoré na základe zistených potrieb nastavuje ponuku svojich služieb. Mapovanie potrieb je prirodzenou súčasťou pri práci KC a je súčasťou Plánu činnosti KC.

Mapovanie potrieb bolo zamerané na podmienky a prístupy obyvateľov k rôznym službám a vybaveniu obce. Z princípu práce a cieľových skupín, na ktoré má v súčasnosti dosah KC, bolo mapovanie zamerané primárne na vylúčenú komunitu v Kojaticiach. V rámci nej sme identifikovali menšie cieľové skupiny – deti predškolského veku, školopovinné deti, mládež a dospelých. Do budúcnosti plánujeme mapovať potreby aj väčšiny časti obce Kojatice.

Pre účely mapovania potrieb komunity sme s tímom KC zostavili otázky, ktoré sme následne kládli respondentom. S obyvateľmi sme viedli rozhovory, a tak sme zisťovali ich potreby, problémy ale aj záujmy či záľuby. Oslovili sme 50 dospelých obyvateľov komunity a rozhovory s nimi sme viedli v ich prirodzenom prostredí, teda v Rómskej osade v Kojaticiach. 30 detí a mladých vo veku od 4 do 15 rokov sme oslovovali najčastejšie cez nízkoprahové aktivity v priestoroch KC a so ženami sme sa rozprávali aj počas organizovania ženských skupín v KC. Forma rozhovoru sa nám najviac osvedčila, nakoľko sú ľudia viac otvorení a povedia viac, ako keby vyplňovali dotazník. Obyvateľom komunity sme kládli otvorené, ale aj pološtrukturované otázky.

Výsledky mapovania potrieb (10/2021)

1.1. Demografické údaje

Demografický vývoj obce od konca 18. storočia sa cyklicky zvyšoval a znižoval v súlade s ekonomickými a sociálnymi trendmi a celkovým ekonomicko-spoločenským vývojom regiónu. K výraznejšiemu nárastu počtu obyvateľov došlo v 50. rokoch 20. storočia. Demografický rast sa po roku 1991 opäť zdynamizoval. Demografia obce je významným kreačným faktorom charakteru a vývoja obce. Obec je od roku 1970 zložená z troch zastavaných území: Kojatice – jadrová obec, Šarišské Lužianky a Kojatická Dolina – časti obce Kojatice. Aktuálne informácie sme získali z údajov OcÚ Kojatice, ktoré sme doplnili z Územného plánu obce Kojatice, ktorý bol schválený obecným zastupiteľstvom v júni 2008 a aj z Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kojatice na roky 2019 - 2025. Ďalším zdrojom informácií bolo najnovšie sčítanie obyvateľov, ktoré prebehlo na Slovensku v roku 2021.

Z hľadiska tempa rastu počtu obyvateľov v dlhodobom období patria Kojatice k pomaly rastúcim sídlam s medziobdobiami poklesu. Posledné desaťročie je však poznamenané zreteľným rastom. Nižšie spracované údaje do r. 1961 sú iba za jadrovú obec (Kojatice), od r. 1970 aj za Šarišské Lužianky.

Tabuľka č.1.: Demografický vývoj obce Kojatice od roku 1869 do 2021

Rok	Počet obyvateľov
1869	649
1880	451
1890	458
1900	518
1910	475
1921	485
1930	509
1950	546
1948	602
1961	671
1970	854
1980	866
1991	875
2001	964
2008	1027

2017	1115
2021	1154

Podľa najnovšieho sčítania obyvateľov žije v obci Kojatice spolu 1154 obyvateľov. 185 obyvateľov sa prihlásilo k rómskej národnosti, z toho prevažnú časť tvoria deti a mládež do 15 rokov. 182 ľudí uviedlo ako svoj materinský jazyk rómsky.

1.2. Zamestnanosť a vzdelanostná úroveň

Alarmujúco vysoká nezamestnanosť v marginalizovaných a sociálne odkázaných vidieckych komunitách s výskytom vysokého podielu chudoby spojená s nízkou mobilitou pracovných síl, stratou alebo absenciou pracovných návykov (pracovnej morálky) a nedostatok kvalifikovaných pracovníkov spravidla eliminujú vplyv a dopad rozvojových zámerov vo vidieckych oblastiach.

Najčastejším problémom nezamestnanosti pri obyvateľoch s nízkym stupňom vzdelania sú nasledujúce problémy:

- skupina občanov stratila záujem o prácu a zamestnanie;
- chýbajú možnosti zamestnať obyvateľov s nízkym vzdelaním;
- chýba systém motivácie a sprevádzania pre rozvoj zamestnanosti – agentúra podporovaného zamestnávania, príležitostných prác, podporovanej práce;
- narastá skupina občanov, ktorí nevedia hospodáriť s finančnými prostriedkami;
- nie je vybudované prepojenie a presun informácií medzi občanmi, samosprávou, odborníkmi, ÚPSVaR

V spolupráci s ÚPSVaR Prešov organizuje obec v prípade potreby verejnoprospešné práce - menšie obecné služby. V rámci tejto činnosti podporuje udržiavanie pracovných návykov u osôb, ktoré majú problém uplatniť sa na trhu práce. Dlhodobo nezamestnaní občania majú čím ďalej tým väčšie problémy zamestnať sa. Najčastejším dôvodom dlhodobého zotrúvania v režime nezamestnanosti je ich nedostatočné alebo minimálne vzdelanie a nízka zručnosť pre potreby trhu práce. Túto skupinu nezamestnaných charakterizuje predčasné ukončenie vzdelania, nevyhovujúca kvalifikácia z pohľadu ponuky voľných pracovných miest, strata pracovných návykov a motivácia pracovať, čím sa stavajú neuplatniteľným na trhu práce.

U dlhodobu nezamestnaných klesá s časom aj sebavedomie a tým aj schopnosť prezentovať sa pred potenciálnym zamestnávateľom.

Podprogram Aktivačné služby – Malé obecné služby sa týka aktivít v obci, údržbu verejných priestranstiev, obecných budov, zberu separovaného odpadu v obci, prostredníctvom nezamestnaných občanov pracujúcich v obci v rámci aktivačných prác a zamestnaných v spolupráci s úradom práce. Financie v prípade potreby sú zabezpečené z ÚPSVaR Prešov.

1.3. Materiálne a životné podmienky vo vylúčenej rómskej osade v Kojaticiach

Vo vylúčenej rómskej komunite sa nachádza cca 35 obydľí. Obydlia v miestnej rómskej osade sú elektrifikované, a to tak, že oficiálne je zavedená elektrina do štyroch domácností. Niektoré domácnosti majú však nelegálne pripojenie, keďže aj stavby sú nelegálne a neskolaudované. Plyn a kanalizácia v osade nie je zavedená. Jediným zdrojom pitnej vody bol donedávna prameň z lesa, ktorý bol neďaleko domčekov v hornej časti osady. Prístupová cesta k nemu i v jeho bezprostrednom okolí bola však znečistená. V máji v roku 2021 prebehla kolaudácia vody v rómskej osade. Obyvatelia tak majú možnosť využívať dva hydranty a odoberajú vodu zdarma. Pri osade sa nachádzajú aj kontajnery na komunálny odpad, ktoré stoja na vybetónovanej ploche. Vyvážajú sa pravidelne, raz za dva týždne. Obyvatelia si pravidelne platia za odpad. Veľkokapacitný kontajner je pristavený podľa potreby.

Rómska osada v Kojaticiach leží cca 200 metrov od posledných obytných domov v obci, stále však v jednom intraviláne. Prevažne váľkové domy sú vystavené pod lesom na svahu. Pozemok, na ktorom osada stojí, patrí obci.

Obr.1. Rómska osada v Kojaticiach

Obr.2 Svojpomocne postavený dom v osade v Kojaticiach v spolupráci s projektom DOMov.sk

1.4. Základná vybavenosť obce

Väčšina výrobných služieb v obci Kojatice je poskytovaná súkromnými podnikateľmi. Podľa údajov z PHSR Kojatice bolo v Kojaticiach registrovaných 44 živnostníkov. Poľnohospodárske družstvo Šarišan sa venuje chovu dobytka, spracovaniu mlieka a poľnohospodárskej výrobe. V obci má sídlo aj firma PLAST ITALY, ktorá sa zaoberá výrobou obalov z plastov.

V obci je k dispozícii predajňa potravín *COOP Jednota* a miestne *Pohostinstvo*. V blízkosti rómskej osady je miestny „*Bar u Popa*“, v ktorom bola začiatkom februára 2022 spustená aj prevádzka a donášková služba „*Pizza Fiss*“. Príslahlé časti Kojatická Dolina a Šarišské Lužianky sú momentálne bez akéhokoľvek obchodu.

V obci absentuje zdravotné stredisko s lekárnou. Dospelí obyvatelia Kojatic absolvujú v prípade potreby základnú zdravotnú starostlivosť a potrebné vyšetrenie v zdravotnom stredisku v obci Svinia, kde sídli obvodný lekár. Zároveň sa tam nachádza aj lekárne. Obvodný lekár pre deti a dorast sídli v Chminianskej Novej Vsi. Odborné vyšetrenia absolvujú v zdravotníckych zariadeniach v Prešove.

Spoločenský život v obci je aktívny vďaka niektorým organizáciám, ktoré v obci fungujú - Únia žien Slovenska o.z., Coop Jednota spotrebné družstvo, Dobrovoľný hasičský zbor, Základná umelecká škola, Urbárske pozemkové spoločenstvo LES A PASIENOK Kojatice. Sídlo obecného úradu je v budove kultúrneho domu, ktorého rekonštrukcia prebehla v rokoch 2007 - 2011.

V obci sú vytvorené podmienky na uskutočňovanie rôznych obecných, kultúrnych a športových podujatí. V obci je vybudované futbalové ihrisko pre výkonnostný šport (dospelí hrajú v VII. lige okresnej súťaže vo futbale) spolu so šatňami a tribúnou. Pre neorganizovaný šport je k dispozícii ihrisko v časti Šarišské Lužianky, kde je svojpomocne vybudovaný tenisový kurt. V obci Kojatice funguje Futbalový klub Kojatice, kde v jednom futbalovom družstve hrajú mladí chlapci z minoritnej aj majoritnej časti obce súčasne a stolnotenisový oddiel.

1.5. Inštitúcie, spolupracujúce organizácie a iné služby v obci

1.1.1 Materská škola

Materská škola je dvojtriedna s kapacitou 40 detí. Nachádza sa v účelovej budove v strede obce.

Materská škola na svoju činnosť využíva budovu zloženú z jedného dvojpodlažného pavilónu, kde sú triedy s príslušnými priestormi, hospodárskeho priestoru, v ktorom sú sklady, školskej kuchyne, práčovne, riaditeľne a sociálneho zariadenia pre prevádzkových

zamestnancov. Súčasťou školy je rozsiahly areál školského dvora, ktorý je vybavený záhradnými hračkami, zariadením, náradím a pieskoviskom.

Od školského roka 2021/2022 je povinná predškolská dochádzka pre všetky deti, ktoré do 31.8.2021 dovŕšia 5 rokov veku. V tomto školskom roku prvýkrát nastúpili do MŠ aj deti z rómskej osady z Kojatic. Triedu majú zriadenú v hasičskej zbrojnici vedľa MŠ, v budove, v ktorej sídli aj KC.

Školská jedáleň pri materskej škole je zriadená na prípravu, výdaj, konzumáciu jedál a nápojov pre deti v čase ich pobytu v materskej škole. Slúži aj na výdaj stravy pre žiakov ZŠ Kojatice.

V roku 2020 bola ukončená kompletná rekonštrukcia MŠ vďaka projektu „Zníženie energetickej náročnosti budovy materskej školy - Kojatice“.

1.1.2 Základná škola

ZŠ v Kojaticiach je neplnoorganizovaná škola, ktorú navštevujú deti z obcí Kojatice, Šarišské Lužianky a Kojatická Dolina. Škola je 6 triedna: 5 tried základnej školy a 1 oddelenie školského klubu detí s kapacitou 25 detí.

Výchovno-vzdelávací proces sa realizuje v súlade s platnými učebnými osnovami podľa vypracovaného Školského vzdelávacieho programu. Od 1.ročníka bolo zaradené do plánov vyučovanie anglického jazyka a posilnené vyučovanie slovenského jazyka a matematiky.

Objekt ZŠ pozostáva z dvoch budov: starej a novej budovy školy. Vzhľadom na nárast počtu žiakov a tried na škole bola zrealizovaná väčšia rekonštrukcia: vybudovanie sociálneho zariadenia, rozšírenie počtu tried a ich materiálne zabezpečenie, zriadenie rozcvičovne. Stará budova školy má aj kultúrnu a historickú hodnotu. Stavba bola realizovaná jezuitmi v roku 1842.

ZŠ v Kojaticiach navštevujú aj deti z rómskej osady. Aktuálne je 1.ročník plne rómska trieda, avšak triedy 2 – 4. ročníka sú integrované.

1.1.3 Terénna sociálna práca

TSP v obci rozvíja svoju činnosť od roku 2003. Cieľom projektu TSP je zvýšenie účasti najviac znevýhodnených a ohrozených osôb v spoločnosti, vrátane účasti na trhu práce, zvýšenie kvality výkonu terénnej sociálnej práce prostredníctvom odborného vzdelávania a supervízie práce, zvýšenie dostupnosti a zlepšenie prístupu k poskytovaným službám a zníženie administratívneho zaťaženia zapojených obcí.

1.1.4 Cirkev v obci

Medzi kultúrne zariadenia patrí aj miestny rímsko-katolícky kostol sv. Ondreja, moderná evanjelická modlitebňa vedľa OcÚ a kostol v Šarišských Lužiankach – kaplnka. Všetky tieto objekty boli zrekonštruované v roku 2004 spolu s novopostaveným Domom smútku a nádeje v Kojaticiach.

1.6. Vyhodnotenie mapovania potrieb

Pre dospelých obyvateľov z vylúčenej komunity v Kojaticiach sme mali pripravené všeobecné otázky, ktoré sa týkajú ich života v komunite a v obci a na základe ich odpovedí sme im kládli ďalšie otázky. Oslovili sme 50 dospelých obyvateľov komunity v ich prirodzenom prostredí. Nasledujúce otázky sme sa pýtali respondentov priamo v rómskej osade v Kojaticiach.

1. Otázka: **Ako ste spokojní so životom v obci Kojatice?**
2. Otázka: **Aké zmeny vo Vašom okolí by ste prijali?**
3. Otázka: **Ktoré miesta v obci najčastejšie navštevujete?**
4. Otázka: **Ako ste spokojní s Vašou úrovňou bývania?**
5. Otázka: **Ako ste spokojní s Vašou úrovňou vzdelania?**
6. Otázka: **Ako ste spokojní s úrovňou vzdelania Vašich detí?**

Vyhodnotenie otázok:

1. **Otázka** – Oslovení respondenti boli všetci spokojní so životom v obci a nechceli by bývať v inej komunite (napr. vo Svini).

2. **Otázka** - 18 respondentov odpovedalo, že by chceli mať zlegalizovanú elektrinu. Takmer všetci respondenti povedali, že prístupová cesta do rómskej osady je vo veľmi zlom stave. Je na nej takmer neustále blato a deti chodia do školy zablatené. Takmer všetci sa zhodli, že by prijali v častejších intervaloch viac ošatenia a obuvi ale aj potravín a vybavenia do domácnosti.
3. **Otázka** – Všetci respondenti sa zhodli, že najviac navštevujú obecný úrad, TSP, KC, mieste školy a obchod.
4. **Otázka** - 20 respondentov odpovedalo, že by chceli mať kvalitnejšie bývanie, prenajať si pozemok od obce, postaviť si domček a zlegalizovať elektrinu.
5. **Otázka** – 25 respondentov odpovedalo, že im je nepríjemné, keď si nevedia prečítať list či podpísať sa. Ostatní nechceli odpovedať, osobne som vycítila, že im je nepríjemné hovoriť o ich nedostatkoch vo vzdelaní.
6. **Otázka** – Všetci dospelí oslovení respondenti sa zhodli, že deti sú „hlúpe“ a potrebujú chodiť do školy.

Presnú formuláciu potrieb sformulovali pracovníci KC na základe odpovedí respondentov.

V júli 2021 bol **zaznamenaný výskyt švábov a ploštíc**. Na základe podnetov hľadali zamestnanci KC finančné zdroje a začiatkom augusta 2021 bola vykonaná kompletná deratizácia priestorov v rómskej osade. V súvislosti s deratizáciou obydli vznikla ďalšia potreba a to je **vybavenie obydli po deratizácii**. Táto potreba bola naplnená, obyvateľom komunity boli zabezpečené piecky na kúrenie, matrace, ošatenie, obuv, riady, vankúše, paplóny, deky a prikrývky od darcov z Rakúska. V súvislosti s tým, že obyvatelia komunity nemajú kde uskladniť sezónne oblečenie, potreba **obuvi a ošatenia** je takmer neustála.

Na základe rozhovorov s respondentmi sme zistili, že **vzdelanostná úroveň je veľmi nízka nielen u detí ale aj u dospelých**. Z rozhovorov vyplynulo, že dospelých ľudí trápi, že si nevedia prečítať list či podpísať sa.

Deti z vylúčenej lokality sme oslovovali počas aktivít v KC a počas výletov, ktoré sme organizovali. Oslovili sme 30 detí vo veku od 4 do 15 rokov s nasledujúcimi otázkami:

1. Otázka: **Aké zmeny vo Vašom okolí by ste uvítali?**
2. Otázka: **Radi chodíte do školy?**
3. Otázka: **Ako využívate voľný čas?**
4. Otázka: **Radi chodíte do komunitného centra?**

5. Otázka: **Ktoré aktivity v KC máte najradšej?**

Vyhodnotenie otázok

- 1. Otázka** – Mladšie deti (4 – 9 r.) odpovedali, že by chceli pekné hračky a chceli by častejšie chodiť do KC, lebo je tam dobre. Deti vo veku 10 – 15 rokov odpovedali, že by chceli chodiť na výlety a chceli by pekné oblečenie.
- 2. Otázka** – Mladšie deti (4 – 9 r.) odpovedali, že áno, staršie (10 – 15 r.) odpovedali nie.
- 3. Otázka** – Najčastejšia odpoveď u mladších detí bola, že chodia do lesa, na miestny potok „jarek“, hrajú sa pri domoch a na ceste. Staršie deti odpovedali, že chodia do KC na aktivity a radi využívajú sociálne siete na komunikáciu.
- 4. Otázka** – Všetky deti odpovedali áno.
- 5. Otázka** – Všetky deti sa zhodli, že sú to najmä výlety, ktoré organizuje KC, hranie spoločenských hier, v lete opekačka ale aj doučovanie – čítanie, písanie aj počítanie.

Na základe odpovedí na tieto všeobecné otázky sme ďalej rozvíjali rozhovor s respondentmi a s tímom zamestnancov KC sme stanovili potreby detí.

Najväčším problémom u detí je **nízka vzdelanostná úroveň**. Pandemická situácia a dištančné vzdelávanie len viac dopomohli k tejto skutočnosti. V KC sme počas leta v spolupráci so ZŠ Kojatice organizovali letnú školu. Tento projekt sa nám veľmi osvedčil a chceli by sme s doučovaním detí pokračovať aj naďalej, príp. začať doučovať aj dospelých.

Deti si veľmi pochvalovali činnosť KC, radi navštevujú KC a zapájajú sa do aktivít KC. Medzi ich potreby zadefinovali aj **efektívne využívanie voľného času** najmä v priestoroch KC či na výletoch.

Príloha č. 2 – Výsledky mapovania potrieb (04/2022)

Dospelí obyvatelia komunity - otázky:

1. Otázka: **Čo by ste chceli zmeniť vo svojom živote?**
2. Otázka: **Čo by ste chceli zmeniť vo svojich príbytkoch a v ich okolí?**
3. Otázka: **Aké sú vaše záľuby? Čo radi robíte?**

Vyhodnotenie otázok:

1. Otázka: Dospelí respondenti sa zhodli, že by chceli **uzavrieť sviatosť manželstva** a tak zlegalizovať svoje zväzky. Požiadali sme ich, aby zistili počet párov, ktorí prejavia o to záujem a podľa toho budeme ďalej postupovať.
2. Otázka: Dospelí respondenti sa zhodli, že **prístupová cesta k osade a okolie osady je neustále v zlom stave**. Veľmi to trápi mužov aj ženy, nakoľko sú deti ale aj dospelí takmer stále zablatené, v okolí ich príbytkov je množstvo odpadkov a často tam chodia hlodavce.
3. Otázka: Muži nechceli na túto otázku odpovedať. Smiali sa a po rómsky si niečo šuškali. Ženy na ženských skupinách jednoznačne povedali, že **kreatívne tvorenie na ženských skupinách v KC a rozhovory počas tejto aktivity**. Ženy si pochvaľujú, ak sa rozprávame spoločne o rodine, o výchove detí a vymieňame si tak skúsenosti .

Deti sa opäť zhodli, že radi trávia svoj voľný čas na výletoch, na aktivitách v KC, dokonca sa rady učia v KC, lebo je to podľa ich slov „*zábavnejšie ako v škole*“.